

ONTVANGEN 26 AUG. 2019

2019/057

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Saxion Hogescholen
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 70000
7500 KB ENSCHEDE

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 26 AUG 2019
Betreft besluit macrodoelmatigheid hbo Associate degree-opleiding
Ervaringsdeskundige

Onze referentie
16477917

Uw brief van
18 juni 2019

Uw referentie
2019000945

Bijlagen
1

Geacht college,

Met uw brief van 18 juni 2019, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 26 juni 2019, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de Associate degree-opleiding Ervaringsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen in Deventer.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 12 augustus 2019, kenmerk 2019/057, positief geadviseerd over uw aanvraag. Het advies van de CDHO dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op de advisering van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de Associate degree-opleiding Ervaringsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen in Deventer. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid, van de WHW, beperk ik mijn instemming tot de deeltijdvariant.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag, wat betreft de deeltijdvariant van de opleiding, voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het genoemde advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO over onderhavige opleiding een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit, adviseer ik u zo spoedig mogelijk een aanvraag voor een toets nieuwe opleiding in te dienen bij de NVAO. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, de Inspectie van het Onderwijs, DUO-Groningen en de Vereniging Hogescholen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 28
2514 JK Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

OCW Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Saxion Hogescholen deeltijd hbo Associate degree Ervaringsdeskundige Deventer	2019/057	12/08/2019

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 26/06/2019 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Ervaringsdeskundige als bekostigde opleiding te verzorgen te Deventer (brief van 18/06/2019 met kenmerk 2019000945). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Ervaringsdeskundige als bekostigde opleiding te Deventer te verzorgen. De commissie adviseert u de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid die is vastgelegd in art. 6.2 lid 3 van de WHW.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo Associate degree Ervaringsdeskundige in Deventer aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo Associate degree in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij. De opleiding omvat 120 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden. Aanvrager beschrijft dat deze Ad zich richt op het professionaliseren en scholen van de beroepsgroep ervaringsdeskundigen. De Ad bestaat uit vier thema's: de professie Sociaal Werk binnen de maatschappij; methodisch handelen

met cliënt en netwerk; professioneel handelen met de specifieke doelgroep en professioneel inzetten van ervaringsdeskundigheid. De opleiding is toegankelijk voor werkenden met een havo-, vwo- of mbo4-diploma, eigen cliëntervaring in GGZ of verslavingszorg én een werkplek van ten minste 16 uur in een relevante organisatie. Er geldt voor de opleiding dus een harde baaneis.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo Associate degree Ervaringsdeskundige aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte naar het AIS van ROA. Aanvrager doet tevens een beroep op de gegevens over de arbeidsmarktperspectieven in het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' van ROA uit 2017. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie naar hetgeen hieronder wordt overwogen over het AIS van ROA. Daarnaast verwijst aanvrager naar de spanningsindicator van het UWV, het UWV rapport 'Moeilijk vervulbare vacatures; landelijk overzicht van beroepen' (juni 2018) en de factsheet 'Sociaal Werk, Jeugdzorg en Kinderopvang' van het UWV (maart 2018). Aanvrager verwijst tevens naar het rapport 'AZW actueel; actuele ontwikkelingen Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn' (januari 2018) en het rapport 'Werkgeversenquête 2017' (september 2017). Beide rapporten zijn onderdeel van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn van Prismant en CAOP in opdracht van het Ministerie van VWS. Aanvrager verwijst verder naar een werkgeversenquête van Movisie en Sociaal Werk Nederland (2018, <https://www.movisie.nl/artikel/inzet-ervaringsdeskundigen-sociaal-werk-opmars>), het 'Actieprogramma Werken in de Zorg' van het Ministerie van VWS (maart 2018) en het 'Onderhandelaarsakkoord Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) 2019 t/m 2022' van het Ministerie van VWS en partijen in de geestelijke gezondheidszorg (juli 2018). Ter onderbouwing van een regionale arbeidsmarktbehoefte verwijst aanvrager naar de rapporten 'Regio in beeld - Achterhoek' (oktober 2018) en 'Regio in beeld - Twente' (oktober 2018) van het UWV en het rapport 'de Twentse Arbeidsmarktmonitor; 4de kwartaal 2018' van Kennispunt Twente en Regio Twente (2018). Daarnaast heeft aanvrager een werkveld- en instroomonderzoek laten uitvoeren door EXPHO en Tien organisatieadvies (december 2018). In het teken hiervan zijn interviews met acht regionale werkgevers gevoerd en is een enquête uitgezet onder acht regionale werkgevers. Aanvrager heeft tevens negen intentieverklaringen opgenomen van deze regionale werkgevers. Ten slotte heeft aanvrager door NIDAP een vacaturepeiling laten uitvoeren met betrekking tot de functie ervaringsdeskundige (november 2018).

De commissie constateert met aanvrager dat binnen de opleidingscategorieën van het AIS van ROA het opleidingstype hbo maatschappelijk werk het meest relevant is, aangezien hierin de Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn is ondergebracht. Aanvrager heeft tevens verwezen naar de opleidingstypes mbo-4 zorg en mbo-4 welzijn. De commissie acht, gezien het opleidingsniveau van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige, enkel prognoses met betrekking tot hbo niveau relevant. ROA verwacht bij het opleidingstype hbo maatschappelijk werk 29800 schoolverlaters tegenover 26900 baanopeningen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'redelijk'. ROA verwacht 'enige' knelpunten in de personeelsvoorziening in 2022.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype hbo maatschappelijk werk

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
hbo maatschappelijk werk verwachte uitbreidingsvraag tot 2022			5800	4	0.7	laag
hbo maatschappelijk werk verwachte vervangingsvraag tot 2022			21100	16	2.5	gemiddeld
hbo maatschappelijk werk verwachte baanopeningen tot 2022			26900	20	3.1	gemiddeld
verwachte instroom van						
hbo maatschappelijk werk schoolverlaters tot 2022			29800	23	3.4	gemiddeld
ITKP toekomstige knelpunten						
hbo maatschappelijk werk personeelsvoorziening in 2022		1.04				enige
ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie						
hbo maatschappelijk werk in 2022		1.04				redelijk

Bron: ROA, AIS

Aanvrager heeft tevens ROA's prognoses opgenomen over de volgende beroepsgroepen: zorg beroepen, welzijn beroepen, maatschappelijk werkers en sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders. Binnen ROA's systematiek worden bij het opleidingstype verwachte vacatureaantallen gerelateerd aan de uitstroom uit opleidingen. Deze geven dus een goed beeld van de verhouding tussen aantallen werkzoekenden en baanopeningen. Bij de tabellen per beroepsgroep geeft ROA enkel een beeld van het aantal verwachte vacatures, zonder daarbij de uitstroom uit opleidingen te betrekken. Om die reden kent de commissie het meeste gewicht toe aan relevante opleidingstypen in ROA's database AIS.

Aanvrager heeft ook ROA's prognoses uit AIS voor de bedrijfssectoren Zorg en Welzijn opgenomen. De commissie merkt op dat ROA's prognoses over bedrijfssectoren betrekking hebben op zeer uiteenlopende beroepen met zeer uiteenlopende opleidingsniveaus. De groei of krimp in deze bedrijfssectoren zegt dus weinig over een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige.

Daarnaast verwijst aanvrager naar de spanningsindicator van het UWV. Voor het eerste kwartaal van 2019 voor de beroepsgroep sociaal werkers, groeps- en woonbegeleiders wordt de krapte op de landelijke arbeidsmarkt als gemiddeld getypeerd door het UWV. De commissie is van mening dat dit geen indicatie is voor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige.

Aanvrager stelt dat in het UWV rapport 'Moeilijk vervulbare vacatures; landelijk overzicht van beroepen' staat beschreven dat vacatures voor functies als woonbegeleider of persoonlijk begeleider moeilijk te vervullen zijn. Uit het UWV rapport blijkt dat dit voornamelijk betrekking heeft op functies gericht op begeleiding van ernstig meervoudig gehandicapten en mensen met complexe zorgvragen. Het betreft overwegend functies op mbo-4 niveau of hoger (p. 7-8). De commissie merkt op dat uit deze bron blijkt dat vacatures voor woonbegeleiders of persoonlijk begeleiders als moeilijk te vervullen worden aangemerkt. De commissie is echter terughoudend om hier veel gewicht aan toe te kennen, aangezien het onduidelijk is in hoeverre afgestudeerden van de Ad Ervaringsdeskundige daadwerkelijk aansluiten op de gesignaleerde krapte (p. 7-8).

Vervolgens verwijst aanvrager naar de factsheet 'Sociaal Werk, Jeugdzorg en Kinderopvang' van het UWV. Aanvrager beschrijft dat hierin staat dat, hoewel er binnen de branche sociaal werk medio 2017 relatief gezien de minste werkgevers met moeilijk vervulbare vacatures waren, ook in deze branche een toename te zien is van het aantal werkgevers met wervingsproblemen (p. 2). De nieuwe manier van werken zou zorgen voor het ontstaan van een mismatch. Het UWV merkt op dat voornamelijk behoefte bestaat aan mensen die kunnen omgaan met verschillende doelgroepen, zoals verslaafden en dat daarnaast het kunnen ondersteunen van patiënten of

cliënten met het zelf oplossen van hun problemen vaak een vereiste is (p. 2). Volgens aanvrager toont het feit dat gesproken wordt over een mismatch aan dat er sprake is van een opscholingsbehoefte en geeft het factsheet een perspectief van toenemende krapte. De commissie is van mening dat in deze bron geen specifieke opscholingsbehoefte met betrekking tot ervaringsdeskundigen naar voren komt.

Aanvrager verwijst naar het rapport 'AZW actueel; actuele ontwikkelingen Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn' van Prismant en CAOP in opdracht van het Ministerie van VWS uit januari 2018. Dit rapport is onderdeel van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn. In dit rapport is het beroep van Ervaringsdeskundige in de Zorg echter nog niet als aparte categorie opgenomen. Aanvrager kijkt daarom naar de arbeidsmarktinformatie over de aanpalende bacheloropleiding Sociaal Pedagogisch Hulpverlener. In het in januari 2018 verschenen AZW onderzoek naar arbeidsmarktontwikkelingen worden twee scenario's geschetst: één met 'veel vraag' naar personeel en één met 'minder vraag' naar personeel. In beide scenario's wordt een tekort verwacht aan sociaal pedagogisch hulpverleners. In het 'minder' vraagscenario een cumulatief tekort in 2021 van 3.306. In het 'meer vraag' scenario bijna het dubbele, 6.487. De commissie merkt op dat aanvrager niet duidelijk heeft gemaakt in hoeverre de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de bachelor SPH relevant is voor afgestudeerden van de Associate degree Ervaringsdeskundige.

Aanvrager verwijst tevens naar het rapport 'Werkgeversenquête 2017'. Deze enquête is ook uitgevoerd in het teken van het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn van Prismant en CAOP. Inmiddels is in het kader van dit onderzoeksprogramma het rapport 'Werkgeversenquête 2018' verschenen. De commissie betreft altijd de meest actuele gegevens in haar adviezen en heeft daarom enkel de meest recente werkgeversenquête uit 2018 betrokken. Voor deze enquête zijn 1150 interviews gevoerd met werkgevers uit de sectoren zorg en welzijn (p. 11). 48% van de geïnterviewde respondenten gaf aan moeilijk vervulbare vacatures te hebben ten tijde van de enquête, voornamelijk in de branches ziekenhuizen, geestelijke gezondheidszorg en verpleging, verzorging en thuiszorg (p. 20-21). Het aantal werkgevers dat aangaf moeilijk vervulbare vacatures te hebben lag in 2018 hoger dan in 2016 en 2017 (p. 21). Daarnaast steeg ook het aandeel werkgevers dat aangaf dat het aantal banen in de organisatie toenam tussen 2016 (40%) en 2018 (58%) (p. 24). Ten slotte verwachtte een groter aandeel werkgevers in 2018 (55%) een tekort in de komende 12 maanden dan in 2016 (33%) en 2017 (45%) (p. 27). De commissie merkt op dat uit deze enquête een algemeen beeld van krapte en verwachte tekorten binnen de sectoren zorg en welzijn valt af te lezen, maar dat hieruit niet zonder meer een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige blijkt.

Uit de enquête uit 2018 van Movisie en Sociaal Werk Nederland blijkt dat de inzet van ervaringsdeskundigen in de GGZ op waarde wordt geschat (<https://www.movisie.nl/artikel/inzet-ervaringsdeskundigen-sociaal-werk-opmars>). Aan deze enquête namen ruim 90 organisaties deel. Uit de enquête blijkt dat bij 55% van deze organisaties ervaringsdeskundigen werken en nog eens 13% overweegt om ervaringsdeskundigen in te zetten. In de meeste gevallen worden ervaringsdeskundigen ingezet met een speciale focus zoals psychiatrische problematiek, verslavingszorg of armoede. 78% van de organisaties zetten ervaringsdeskundige in als vrijwilligers, bij 29% zijn er (ook) betaalde medewerkers specifiek voor ervaringsdeskundigheid, bij 24% (ook) betaalde medewerkers in een combinatiefunctie (ondersteuner met ervaringsdeskundigheid) en bij 18% worden ervaringsdeskundigen op andere wijze ingezet, bijvoorbeeld als stagiair. Uit het onderzoek van Movisie blijkt dus dat ervaringsdeskundigen zowel in de GGZ als het sociaal werk actief zijn, zowel betaald als vrijwillig.

Aanvrager beschrijft dat de Minister van VWS in de inleiding van het 'Actieprogramma Werken in de Zorg' heeft beschreven dat het tekort aan medewerkers in de sector zorg en welzijn een grote uitdaging is en indien er niets wordt gedaan een tekort van 100.000 tot 125.000 werknemers dreigt in 2022 (p. 5). Volgens aanvrager is dan ook het politieke en bestuurlijke urgentiebesef met

betrekking tot toekomstige arbeidsmarkt knelpunten in de sector zorg en welzijn evident. De commissie merkt op dat deze bron blijkt geeft van het belang dat het Ministerie van VWS hecht aan het oplossen en het voorkomen van een tekort aan personeel binnen de zorg en welzijn sector, maar niet zonder meer duidt op een specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige.

Uit het 'Onderhandelaarsakkoord Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) 2019 t/m 2022' van het Ministerie van VWS en partijen in de geestelijke gezondheidszorg blijkt volgens aanvrager dat ervaringsdeskundigen van toegevoegde waarde worden geacht bij de begeleiding en ondersteuning van patiënten (p. 9). In het akkoord staat opgenomen dat de betrokken partijen zich zullen inzetten om de inzet van ervaringsdeskundigen te stimuleren onder andere bij opleidingen, behandelingen en ondersteuning van cliënten (p. 3). De commissie merkt op dat deze bron blijkt geeft van het feit dat de functie van ervaringsdeskundige van belang wordt geacht bij de ondersteuning en begeleiding van patiënten en de inzet van deze ervaringsdeskundigen door de Rijksoverheid wordt gestimuleerd.

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van een regionale arbeidsmarktbehoefte naar de rapporten 'Regio in beeld - Achterhoek' (oktober 2018) en 'Regio in beeld - Twente' (oktober 2018) van het UWV. Volgens aanvrager blijkt uit deze twee rapporten dat voor beide regio's de sector zorg en welzijn groeit en oververtegenwoordigd is ten opzichte van de rest van Nederland. Daarnaast beschrijft aanvrager onder andere dat de meeste nieuwe banen in absolute aantallen in 2018 ontstaan in de zorg en welzijn in de regio Achterhoek (p. 6). Ook voor de regio Twente is er binnen de zorg en welzijn, samen met de sectoren ICT, uitzendbureaus, detailhandel en industrie, relatief de grootste banengroei (p. 5). De commissie merkt op dat uit deze gegevens blijkt dat de sector zorg en welzijn een belangrijke werkgever is voor de regio's Twente en de Achterhoek.

Daarnaast verwijst aanvrager naar het rapport 'de Twentse Arbeidsmarktmonitor; 4de kwartaal 2018' van Kennispunt Twente en Regio Twente (2018). Inmiddels is de nieuwste versie van dit rapport 'Twentse Arbeidsmarktmonitor; mei 2019' uitgebracht. Aanvrager beschrijft de spanning op de Twentse arbeidsmarkt op basis van deze bron. Deze krapte beschreven in het rapport 'Twentse Arbeidsmarktmonitor; mei 2019' is gebaseerd op de spanningsindicator van het UWV. De commissie betreft altijd de meest recente gegevens en heeft daarom de spanningsindicator van het UWV geraadpleegd. De commissie merkt op dat uit de spanningsindicator van het UWV blijkt dat het eerste kwartaal van 2019 Twentse arbeidsmarkt voor zorg en welzijn beroepen als gemiddeld wordt getypeerd. De commissie merkt op dat dit geen indicatie is voor een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige.

Aanvrager heeft een werkveld- en instroomonderzoek laten uitvoeren door EXPHO en Tien organisatieadvies. In het teken hiervan heeft aanvrager interviews met acht regionale werkgevers gevoerd. Daarnaast is er een enquête uitgezet onder acht regionale werkgevers. Zes van de werkgevers die de enquête hebben ingevuld, hebben ook deelgenomen aan een interview. Aanvrager heeft tevens 9 intentieverklaringen opgenomen van deze regionale werkgevers. Volgens aanvrager blijkt uit de intentieverklaringen een opscholingsbehoefte van gemiddeld 17 medewerkers per jaar. De interviews en enquête ondersteunen dit beeld. De commissie merkt op dat het hier geen harde toezeggingen betreft, maar dat de intentieverklaringen wel een indicatie geven van een opscholingsbehoefte.

Ten slotte heeft aanvrager door NIDAP een vacaturepeiling laten uitvoeren met betrekking tot de functie van ervaringsdeskundige. NIDAP heeft voor dit onderzoek gebruik gemaakt van de vacaturedatabase van Jobfeed. Binnen deze database heeft NIDAP systematisch gezocht naar relevante vacatures op basis van door de werkgevers opgegeven beroepstitels zoals ervaringsdeskundig begeleider. Daarnaast zijn deze vacatures gefilterd op basis van te voren vastgestelde woorden die voorkomen in deze vacatureteksten, zoals mentor, coach of maatschappelijk hulpverlener. Een vacature wordt geselecteerd indien deze vacature een relevante

beroepstitel heeft en minimaal één of meer van deze woorden voorkomt in de vacaturetekst. De uiteindelijke output is steekproefsgewijs getest op relevantie. Volgens aanvrager blijkt uit dit NIDAP onderzoek dat landelijk gezien het aantal vacatures toenam van 86 vacatures, waarvan 10 op mbo/hbo niveau en 21 op hbo niveau, in 2014-2015 naar 208 vacatures, waarvan 38 op mbo/hbo niveau en 62 op hbo niveau, in 2017-2018. Regionaal zou er een toename zijn van 13 vacatures in 2014-2015 naar 23 vacatures in 2018. Hierbij is het onduidelijk welk opleidingsniveau dit betreft. De commissie merkt op dat uit het onderzoek van NIDAP blijkt dat het aantal vacatures voor ervaringsdeskundigen landelijk toenam in de periode 2014-2018.

De commissie concludeert, voornamelijk op grond van de aangevoerde intentieverklaringen, de vacaturepeiling van NIDAP en ROA's prognoses, dat aanvrager heeft aangetoond dat de Ad Ervaringsdeskundige aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager verwijst ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte naar 'de waarde(n) van weten: Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025' van het Ministerie van OCW, het advies van de commissie Kaljouw aan het Ministerie van VWS 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren' (april 2015) en 'Meer van Waarde, advies verkenningcommissie hoger sociaal agogisch onderwijs' van de verkenningcommissie Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs (april 2014).

Aanvrager doet een beroep op de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek aangezien hierin beleid is opgenomen om het aanbod van Associate degree opleidingen in Nederland te vergroten (p. 54). Één van de ambities uitgesproken in de Strategische Agenda is meer aandacht voor flexibiliteit in het stelsel om een Leven Lang Leren te stimuleren, zodat het ook aantrekkelijk is om naast een baan een hogeronderwijsopleiding te volgen (p. 43). De commissie is van mening dat de voorgenomen deeltijd Ad Ervaringsdeskundige aansluit op de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek.

Aanvrager beschrijft dat in het advies van de commissie Kaljouw van april 2015 'naar nieuwe zorg en zorgberoepen' beschreven staat dat patiënten meer dan voorheen zelf de regie voeren over hun aandoening en herstel. De burger moet hierbij echter wel hulp krijgen en het serieus gebruik van ervaringsdeskundigheid zou daarbij een belangrijke voorwaarden zijn (p. 10, 46). De verkenning van de Vereniging Hogescholen sluit aan op de visie van de commissie Kaljouw door te stellen dat de inrichting van het sociale zorgstelsel door de nieuwe visie op gezondheid, in de afgelopen periode sterk is veranderd. Er wordt gewerkt aan een betere aansluiting bij de lokale situatie en bij de behoeften van burgers aan zorg en ondersteuning, meer eigen verantwoordelijkheid van de burger, een grotere deelname van minder redzame mensen aan de samenleving en meer effectieve en efficiënte hulp (p. 16 e.v.). De commissie is van mening dat deze bronnen blijken te geven van de nieuwe nadruk op zelfredzaamheid en eigen regie binnen de zorg. Uit het advies van de commissie Kaljouw blijkt het belang dat wordt gehecht aan ervaringsdeskundigheid binnen deze nieuwe visie op zorg. De commissie is van mening dat de Ad Ervaringsdeskundige hierop aansluit.

De commissie concludeert op grond van bovenstaande dat aanvrager heeft aangetoond dat de Ad Ervaringsdeskundige beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 26/06/2019 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Saxion Hogescholen om de hbo Associate degree Ervaringsdeskundige in Deventer aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Zienswijzen zijn niet ingediend.

Aanvrager beschrijft dat de Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn door de Hanzehogeschool Groningen in Groningen en Fontys Hogescholen in Eindhoven wordt aangeboden. Deze Ad werd eerst aangeboden onder de naam Ervaringsdeskundige in de Zorg. Daarnaast zal de Hogeschool van Amsterdam tevens deze Ad gaan aanbieden in Amsterdam. Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in de Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide van 32 eerstejaarsstudenten in 2014-2015 naar 72 studenten in 2018-2019. Aanvrager beschrijft daarnaast dat Saxion per 2012 de Leergang Ervaringsdeskundigheid Oost Nederland (LEON) aanbiedt. Deze leergang zal worden opgeheven als de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige van start gaat. Aanvrager beschrijft dat in 2018-2019 er 45 deelnemers binnen de Leergang Ervaringsdeskundigheid Oost Nederland zijn.

Instelling	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19
Fontys Hogescholen (30GB)			28	27	25
Hanzehogeschool Groningen (25BE)	37	27	38	35	47
totaal	37	27	66	62	72

bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de huidige instroom in LEON die aanvrager momenteel aanbiedt, de intentieverklaringen van het werkveld en het werkveld- en instroomonderzoek door EXPHO en Tien Organisatieadvies. Aanvrager verwacht dat in het eerste jaar 25 studenten zullen instromen. De commissie acht deze prognose realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo Associate degree Ervaringsdeskundige wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Deventer heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de Ad Ervaringsdeskundige te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De commissie merkt op dat de arbeidsmarktbehoefte gering is. Om die reden adviseert de commissie om de toestemming te beperken tot de deeltijdvariant op grond van de bevoegdheid in art. 6.2 lid 3 WHW.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen Ad Ervaringsdeskundige al wordt aangeboden onder de naam Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij deze reeds geregistreerde opleidingsnaam.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de Ad Ervaringsdeskundige in het Croho onderdeel Gedrag en maatschappij wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van de reeds bestaande Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Criterion a

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de opleiding moet dus **altijd** onderbouwd worden. Daarnaast kan de aanvrager er ook voor kiezen om een maatschappelijke en/of wetenschappelijke behoefte aan de opleiding te beschrijven.

Criterion b

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien. Hierbij wordt de nieuwe opleiding en de verwachte instroom in de opleiding gerelateerd aan het bestaande verwante opleidingsaanbod. Het instellingsbestuur beschrijft de instroom in het verwante aanbod en de verwachte instroom in de nieuwe opleiding. Aan de hand van die elementen wordt de vraag beantwoord of er ruimte is voor uitbreiding van het opleidingsaanbod met de aangevraagde opleiding.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.